

Kuittisen veijareista ja heidän suojelijoistaan

(Petroskoilla ilmestyvästä Totuus-lehdestä)

Kukapa tiennee, ehkä vuonna 1951, jolloin Robert Riikonen erotettiin Rakennusaineteollisuuden ministeriön Laatokanrannan louhimohallinnon jota-
jan tehtävistä valtion petkuttamisesta ja muista hämäristä rötöksistä, hänen sydämessään heräsikin jotain katumuksen tapaista.

Mutta se tunne ei kestänyt kauan.

Pian Robert Riikonen tuli taas huomaamaan, että maailmassa vielä on »hyväsydämiä setiä». Ja sellaiseksi sedäksi osoittautui hyvin pian tuotanto-
osuuskuntien neuvoston puheenjohtaja tov. Rykatshev. Riikonen sai ilman suurempia kommelluksia Kuittisessa olevan »Lesdrevprom» arttelin puheenjohtajan viran.

Ottaessaan hallintaohjokset käsiinsä Riikosella oli vielä tuoreessa muistissa entiset synnit. Siksi hän omatuntonsa puhdistamiseksi, ääni värähdellen, varoitti vanhempaa kirjanpitäjää Kirillovia:

— Kuulehan, hyvä mies, pidä sinä minua silmällä. Nimittäin siinä, etten kähveltäisi mitään kas-
sasta ja niin pois päin...

Ja kun kerran oli varoitannut, niin katsoi asian itsestään selväksi. Mutta totta puhuu hyvä venäläinen sananlasku: »Luota ystävään, mutta älä itsekin kompastele». Tuotannon järjestämisen asemesta Riikonen antautui kaikella innolla oman elämänsä järjestämiseen. Niinpä hän sai tilavan asunnon kaikkine mukavuuksineen. Ja tästä asun-
nosta ja mukavuuksista maksaa artteli. 18 kuukau-
den maksut muodostivat melko pyöreän summan — jotain siinä kolmisen tuhannen paikkeilla. Entä miten paljon arttelille tulivat maksamaan poltto-
puut, niiden hankkiminen ja sahauttaminen! Niitä Riikonen poltti uneissaan ilman mitään määrää, haluamatta kuitenkaan maksaa mitään.

Kun maksuttoman asunnon saanti kävi niin hel-
posti, alkoi Riikonen etsiä yhä uusia keinoja oman budjettinsa täydentämiseksi valtion taskusta. Hän otti »Sovetskaja Armija» kolhoosista maitoa, »unoh-
taen» maksaa sen. Ja kun kolhoosin hallinto alkoi itsepäisesti vaatia maksua, hän antoi kolhoosiin...
laitokselle kuuluvan reen.

Ja mitä pitemmälle aika kului, sitä syvemmälle Riikonen työnsi kätensä valtion kukkaraan. Pian hänen pihalleen ilmestyi uusi rakennus — vihannes-
kellari, jonka arttelin työläiset olivat rakentaneet arttelin tarpeista. Riikonen sai sen aivan ilmaiseksi, mutta arttelille se tuli maksamaan 800 ruplaa. Samaa tietä tehtiin aita puheenjohtajan kasvitarhan ympärille ja hankittiin hänelle talousastiat. Ja kun Riikosen talouteen sitten ilmestyi vuohi ja porsas, niin hän hetkeäkään empimättä asetti ne arttelin ruokittavaksi, otti niille sekä heiniä että kauruja, jotka oli tarkoitettu arttelin hevosille.

Onnenonkija Gavkin ja hänen suojeijansa

(Totuus-lehdestä.)

Rukajärvellä on sellainen laitos kuin piirin rakennustoimisto. Mutta tällä laitoksella on huono maine.

Rukajärveläiset ovat monta vuotta kärsivällisesti odottaneet, että kyllä kai joskus koittaa vielä sellainenkin aika, että rakentajat ilahduttavat heitä joillain tuloksillaan. Mutta rakentajat eivät vain ilahduta. Pikemminkin päinvastoin. Rakennustoimiston työtulokset vuosi vuodelta huononevat: siirtolaiskolhoosilaisille ei tule valmiiksi taloja eivätkä myöskään kolhoosien talousrakennukset valmistu. Hituistakaan eivät ole edistyneet piirikeskuksen kulttuuritalon rakennustyöt. Rakennustöiden teettäjät eivät voi perustaa laskelmiaan rakennusjärjestykseen, sillä se perusta on tavattoman horjuva.

Tällaiseen tilaan rakennustoimisto on joutunut päällikkönsä Ivan Mihailovitsh Gavkinin ponnistelujen ansiosta. Tämä Gavkin on elämässään hyvin menestynyt mies, joka osaa mainiosti järjestää omat asiansa ja on eroamaton kaveri viinaveik-
ojen seurassa.

Rakennustoimiston johtajaksi Ivan Mihailovitsh joutui hyvin helpolla. Kerran hänen krapulaisessa päässään heräsi ajatus:

Kahmijan ruokahalu kasvoi. Arttelin työläiset te-
kivät 200 pakkauslaatikkoa postipaketteja varten, yhteensä 832 ruplan edestä — ja enempää he eivät niitä nähneet. Riikonen toi ne Petroskoihin appi-
ukolleen myytäväksi eikä tietenkään luovuttanut rahoja arttelin kassaan.

Riikonen tosiaan osaa järjestää elämänsä leveästi, se on selvä juttu! Entä missä on vanhempi kirjan-
pitäjä Kirillov, tuo finassikuurin valvoja, johon uusi puheenjohtaja niin kovasti luotti? Kirillovillahan on itselläänkin, niinkuin sanotaan, »viikset hunajassa!» Kuinka hän voisi ruveta vaatimaan vuokraa puheenjohtajalta, kun on itse samasta asiasta velkaa valtiolle lähes 4.500 ruplaa? Kuinka hän voisi vaatia päälliköltään finanssikurin noudattamista, kun itse on jo ottanut palkan puolelta vuodelta etukäteen. Ei hän ole myöskään poikiaan Borista ja Vladimiri unohtanut.

Tällä tavalla »johtavat» arttelia Riikonen ja Kirillov. He ovat jättäneet suunnitelmat säännöllisesti täyttämättä, ovat päästäneet työkurin kokonaan retuperälle. Itse juopottelevat ja toisiakin yllyttävät juopotteluun.

Puolueen Aunuksen piirikomiteaan ja piirilehden toimitukseen on vähän väliä tullut valituksia ja hälytyksiä Kuittisen »Lesdrevprom» arttelissa vallitsevasta epäjärjestyksestä. Erään tällaisen valituksen luettuaan puolueen piirikomitean sihteeri tov. Maksimov virkkoi hieman hämmästyneenä:

— Vai sellainen se onkin Riikonen, ja miten hän lupasi korjata tapansa! Ei olisi pitänyt häntä vahvistaa. Pitää erottaa työstä.

Tämän Maksimov sanoi jo lähes kaksi kuukautta sitten. Mutta Kuittisen veijarit elävät yhä edelleen kaikessa rauhassa ja yltykyläisyydessä.

»Mitäpä, jos rupeaisin päälliköksi!» Päälliköksi tulo tapahtui hyvin odottamattomalla tavalla, eikä siinä tarvittu mitään² taikasanaakaan niinkuin sadussa. Siinä tuli avuksi Ivan Mihailovitshin rakas isäukko Mihail Jakovlevitsh Gavkin, joka hiljattain eroitettiin Rukajärven piirineuvoston toimeenpanevan komitean varapuheenjohtajan tehtävästä. Hän aloitti siitä, että keran julkisessa tilaisuudessa enempää arvelematta ja ilman erikoisempia syitä arvosteli rakennustoimiston silloisen johdon pataluhaksi. Arvostelu oli tarkasti laskettu ja osuikin oikeaan paikkaan. Siitä tehtiin »vastaavat yhteenvedot» ja . . . rakkaan lapsen toivomus tuli tyydytetyksi.

Ivan Mihailovitsh hykerteli tyytyväisenä käsiään.

— Tämä paikka onkin melko mukava, — tunnusti hän avoimellisesti juomakaverieittensa seurassa. — Tärkeintä, että nyt olen päällikkö. Saan tehdä mitä tahdon!

Pian Rukajärvellä saatiinkin nähdä, että Ivan Mihailovitsh on näppärä mies. Hän tosiaankin ryhtyi touhukkaasti järjestämään asioita, — ei tosin niitä, jotka hänelle virkansa puolesta kuuluisivat. Kulttuuritaloa hän ei tietenkään ryhtynyt rakentamaan eikä myöskään vaivannut itseään kolhoosien rakennustöillä.

— Ei ole työehtoja . . . — huokaili uusi päällikkö Ivan Gavkin surullisena. — Työvoiman ja rakennustarpeiden puute on meillä pahana vitsauksena. Eihän silloin suunnitelmaa voi täyttää . . .

Piirineuvoston toimeenpaneuvassa komiteassa, vieläpä puoleen piirikomiteassakin uskottiin Gavkinin tätä läpikuultavaa »teoriaa» ja sopeuduttiin siihen, että rakennustoimiston työssä on puutteellisuksia.

Mutta aivan turhaan!

Ivan Mihailovitshilla oli omat, jo kauan sitten harkitut suunnitelmansa. Hän hautoi niitä päässään. Hautoi ja päätti: niin kauan kuin on päällikkönä, pitää rakentaa oma talo — nopeasti, komeasti ja halvalla. Pitää rakentaa niin, että ihmiset kateudesta halkeaisivat!

Gavkin ryhtyi toimimaan rohkeasti ja arvovaltaisesti, mutta niin hienolla tavalla, ettei vain joutuisi kiikkiin, Jostain etäiseltä paikalta hän valitsi itselleen hylätyn, mutta täysin lujan rakennuksen ja kuljetutti sen rakennustoimiston autoilla nopeasti keskuksen. Ivan Mihailovitsh jätti suorittamatta vain muutamia »vallan joutavanpäiväisiä» muodollisuuksia: hän ei maksanut valtiolle rakennuksen hintaa, ei tuonut rakennustoimiston kassaan kuljetusmaksua ja yhdessä ja toisessa muussakin asiassa käytti vähän »omankäden valtaa».

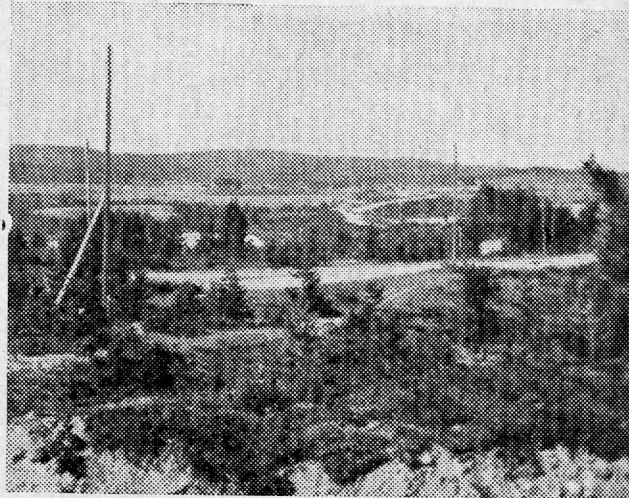
Gavkinin taloa rakennettiin hyvällä vauhdilla ja se valmistui ihmeteltävän nopeasti. Sitä vartenhan Ivan Mihailovitsh oli muuttanutkin valtionviraston omaksi perintötilakseen ja henkilökohtaisen hyvinvointinsa lähteeksi. Hän otti rakennustoimistosta aivan kuin omasta varastostaan, nauvoja, lasia ja maa- leja, osan otti maksusta, mutta suurimman osan ilmaiseksi. Hieman hankaluutta oli sahatavaran hankkimisessa, mutta siinä tuli sitten taas avuksi isäukko. Gavkin pienemmän ei tarvinnut kuin soittaa Gavkin suuremmalle (sillä tavalla isä ja poika nimittivät itseään), ja lautoja muita rakennusosia lähetettiin siinä silmänräpäyksessä kuin kaikkein tärkeimmälle rakennuskohteelle.

Tuo touhukas päällikkö Ivan Gavkin olisi pitänyt jo aikoja sitten tuomita ja tuomita kaikkein ankarimpien lakipykälien mukaan rikoksellisesta hommailustaan. Tosin hänet hiljattain tuomittiinkin vuodeksi pakkotöihin, mutta ei näistä pahimmista synneistä, vaan seuraavasta asiasta:

Kerran Ivan Mihailovitshin mieli alkoi tehdä tuoretta olutta. Eihän sitä aina jaksaa viinaa latkia! Mutta sellaista juomaa Rukajärvellä ei löytynytäkään. Ja pitempiä arvelematta Gavkin päätti: minäpä matkustan Kotshkomaan, 76 kilometrin päähän, olutta juomaan! Siitä tulee mukava matka!

Sanottu — ja tehty! Päällikkö Gavkin tuli sikahumalassa rakennustoimiston autotalille, istuutui auton ohjauspyörän ääreen ja lähti ajamaan, vaikka hänellä ei milloinkaan ole ollut ajolupaa. Niin hän lähti ajamaan, mutta ei päässyt perille: ajo auton ojaan, särki sen ja aiheutti vammoja autossa olleelle juomakumppanilleen. Juuri sen juomakumppanin takia Ivan Mihailovitsh tuomittiin, mutta ei mistään muusta syystä.

Niin. Kovin hyväsydämisinä ovat tuomari ja prokuraattori Rukajärvellä. Ivan Mihailovitsh pysyy yhä edelleenkin lannistumattomana. Nyt hän on jo työntekijä piirin mittakaavassa: piirineuvoston maaseutu- ja kolhoosirakennustyön osaston rakennusmestari. Kyllä Rukajärvellä vetelee onnenonkijoita! Vetelee³ mutta toivomme, että ei kauan.

Kesäinen kuva Vuokkiniemestä.

Toimitukselle tullutta kirjallisuutta

Karjala elää uusilla asuinsijoilla; toimittanut Pekka Kyytinen, johdantotekstin kirjoittanut Väinö Pärnänen. (WSOY).

Meillä on tuoreessa muistissa teos Karjala — muistojen maa, Olavi Paavolaisen toimittama suuremoinen kuvateos, joka lohtii silmiemme eteen menetetyt Karjalan. Lukuisat ovat ne karjalaiset, jotka ovat saaneet sen kuvia katsellessaan avata sielunsa silmät hetkeksi nauttimaan muistojen, usein elämän kauneimpien ja mieluisimpien muistojen näkymiä. Nyt on ilmestynyt painosta jatkoa edelliselle: Karjala uusilla asuinsijoilla. Näissä kahdessa teoksessa menneisyys ja nykyisyys antavat kättä toisilleen. Karjalaisen heimon yösynkkyuden tunnelmista ollaan pääsemässä, huomenes valkenee. uusi päivä — elämä, monilla entistä ehmpi, on alkamassa. On syntynyt uusi Karjala. Suomen eri puolille se on rakennettu, ei se ole vaikerruksen tulos, se on työn, ankaran toimen tulos — jälleenrakennus. Kirjojen kuvat ovat tietenkin tuokiokuvia, niissä kuvataan hetkiä, mutta nuo hetket väläyttelevät myös kokonaisuutta, josta karjalaisen heimon kohtalossa on kysymys. Kanneljärveläisen Kalle Kärpäsen talo Muurlassa tai J. Arposen suihuvila Kotkassa tai mitkä muut kirjan esittämät uudisluomukset, ne eivät ole vain puusta tai kivistä, ne on rakennettu myös hengestä ja niissä elämää ylläpitävänä on karjalaisuuden hengen voima.

Karjalaiset ovat hajallaan, tarvitaan tällaisia ko-koavia esityksiä. Mielestäni tässä mainittu teos osaltaan pyrkii kokoamaan, antamaan läpileikkauksen uusiin oloihin muuttaneiden karjalaisten arjesta ja pyhästä, suruista ja iloista. Teos on nykyisyyden kuvaus, siitä henkii menneisyyden arvokkuus ja se myös siivittää toivoa ja lujittaa tulevaisuuden uskoa.

H. K.